

Zápis z I. jednání

Pracovní skupiny Zemědělství

Spálené Poříčí, 9.6. 2014

Dokument obsahuje to, co jsme na setkání identifikovali a potvrdili jako potřeby/problémy zemědělských podnikatelů na území působnosti MAS svatého Jana z Nepomuku (dále jen MAS), včetně návrhů opatření, která by bylo dobré podporovat a realizovat v období 2015 - 2020.

Podkladem pro jednání pracovní skupiny byly:

- Vyhodnocení realizace rozvojového plánu MAS v období 2008 – 2013 (opatření podpory zemědělských podnikatelů),
- Zpráva z šetření s aktéry území – osobnosti,
- Zpráva z šetření s aktéry území – starostové,
- Zpráva z šetření s aktéry území – obyvatelé,
- Analýza zemědělského podnikání na území Nepomucka a Spálenopoříčska pro přípravu strategie komunitně vedeného rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku 2014 – 2020.

Na základě nich byla formulována základní zjištění pro diskuzi pracovní skupiny:

- rozvojové potřeby zemědělských podnikatelů jsou zpravidla jiného zaměření (potřeba investování do zemědělské prvovýroby), než jaké aktivity dosud MAS podporovala (diversifikace, cestovní ruch),
- oblast zemědělského podnikání není v území vnímaná jako zásadní a významná činnost (starostové obcí, osobnosti regionu, obyvatelé),
- v rámci plošných netematických analýz bylo zemědělství zmiňováno pouze ve vztahu negativního působení na přírodu a krajinu velkoplošného zemědělského hospodaření.

A dále 3 horizontální (průřezové) problémy/potřeby území:

- nedostatek pracovních příležitostí v území,
- mladí ztrácejí vztah k místu, kde žijí,
- zhoršující se mezilidské vztahy a nezájem o věci veřejné.

Úvodem bychom ještě rádi připomněli:

- MAS jako organizace, se nemůže ve většině případů potřeb/problémů území stát jejich přímým řešitelem,
- „řešiteli“ budou realizátoři projektů, tedy ti, kteří se s potřebami/problémy území každodenně setkávají při svých aktivitách, jsou k tomu z hlediska své činnosti a odborné způsobilosti k řešení těchto potřeb/problémů kompetentní, tedy mimo jiné i právě Vy, kteří se v reálném místě a čase s problémy setkáváte,
- úloha MAS spočívá především v podpoře „řešitelů“ při jejich aktivitách, podpoře finanční, pomoci v oblasti dotačního managementu, ve vyhledávání vhodných partnerů v rámci území a podobně,
- úkolem MAS není tzv. podpořit každého „rovným dílem“, ale především podporovat aktivní subjekty v území při jejich aktivitách.

Vaše názory, poznatky, zkušenosti a potřeby jsou pro nás důležité, neboť z nich vyvstává představa o tom, kam by MAS měla v letech 2015-20 směřovat svoji činnost, či lépe řečeno, jaké projekty a aktivity by měla finančně podporovat, případně realizovat.

Výstupy:

Bylo definováno 7 základních problémových oblastí souvisejících se zemědělským podnikáním na území MAS (čísla v závorce uvádí počet získaných preferenčních bodů):

- 1. Nastavení Společné zemědělské politiky i Státní zemědělské politiky (2)**
- 2. Vztah město – venkov (2)**
- 3. Zemědělská půda (3)**
- 4. Uplatňování inovací a podnikavosti v zemědělském podnikání (4)**
- 5. Komunikace (3)**
- 6. Kooperace (6)**
- 7. Krajinotvorba (1)**

1. Nastavení společné zemědělské politiky i státní zemědělské politiky

Chybí dlouhodobá vize, či koncepce zemědělské politiky, ať již unijní, či národní. Tak je možné definovat základní problém, od kterého se odvozují další, dílčí problémy v této oblasti:

- změny nastavení dotací SAPS, které aktuálně nemusí být ku prospěchu zemědělců s výrobním zaměřením, které je na území obvyklé,
- značně komplikovaná legislativa, nejen pro samotné zemědělské podnikání, ale především pro vlastní zpracování a odbyt produkce – ekonomicky nerentabilní činnost - možnost překonání kooperací
- nastavení vztahu producenti – zpracovatelé – obchodníci
- diverzifikace opatření SZP

2. Vztah město – venkov

Do značné míry souvisí právě s nastavením, resp. nekonceptností společné zemědělské politiky, případně regionální politiky (systém rozdělování peněz ze státního rozpočtu, změny podpor atd.). To má praktické dopady na věci typu infrastrukturní vybavenosti na venkově, dopravní obslužnost, dostupnost služeb, nabídku pracovních příležitostí atd.

3. Zemědělská půda

V souvislosti se zemědělskou půdou byly definovány 3 dílčí problémy, které však úzce souvisí:

- nedostupnost zemědělské půdy (obtížné získání, či pronájem zemědělské půdy) neumožňuje další rozvoj zemědělských podniků, především typu rodinných farem (zemědělská půda je dlouhodobě vázána ve velkých zemědělských podnicích),
- cena zemědělské půdy, kdy poptávka po zemědělské půdě zvyšuje její cenu na úroveň, kdy přestává být hospodaření na ní rentabilní (negativní vliv zemědělských dotací),
- vztah vlastníků k půdě, která jim patří, ale na které nehospodaří – vzhledem k tomu, že současní vlastníci již nehospodaří na zemědělské půdě, ztrácejí k ní vztah, což s sebou nese (nekontrolují stav a způsob hospodaření na půdě – snižování kvality, především orné půdy; obtížné stanovení ceny zemědělské půdy atd.

4. Uplatňování inovací a podnikavosti v zemědělském podnikání

Zemědělci jsou převážně lidé konzervativního založení, s tím ovšem souvisí nižší schopnost uplatňování inovací a podnikatelského přístupu v jejich činnosti. V tom lze spatřovat nevyužitý potenciál pro další rozvoj zemědělského podnikání v území.

5. Komunikace

Odosobnění zemědělství velkovýrobním způsobem hospodaření s sebou přineslo negativní jevy projevující se ve zhoršení postavení zemědělců ve společnosti, snížení prestiže zemědělců, zhoršení vztahů mezi zemědělci a obcí, či ostatními obyvateli, zhoršení vzájemné komunikace, či uplatňovaného „pokřiveného“ pohledu na zemědělce.

To ovšem představuje také zásadní překážku pro rozvoj společných a partnerských aktivit zemědělců s obcemi, odbyt produkce z farem v rámci regionu atd.

6. Kooperace

Řadu problémů zemědělců by bylo možné řešit jejich prostou kooperací. Nicméně tu zatím převládají spíše konkurenční vztahy mezi velkými a malými subjekty. A rozvoj kooperace např. mezi malými zemědělci

brání již jen to, že nemají příležitost k pravidelnému setkávání (není v jejich možnostech a silách takováto setkání organizovat).

7. *Krajinotvorba*

Především velkoplošné hospodaření a pěstování nevhodných plodin na některých pozemcích s sebou nese negativní dopady na krajinu a přírodu (cca 33 % orné půdy území patří do nitrátově zranitelných).

Neřešené pozemkové úpravy a současný stav hospodaření na pozemcích v řadě případů znesnadňuje přístup k pozemkům – snížená prostupnost krajiny.

Byly definovány 3 opatření/tematické oblasti, které by měly být podporovány na úrovni území:

1. **Kooperace**

- spolupráce v oblasti zpracování faremní produkce
- tvorba kanálu pro zlepšení komunikace (podpora spolupráce B – B)

2. **Podnikavost/inovace** – pro podporu zavádění inovací podporovat

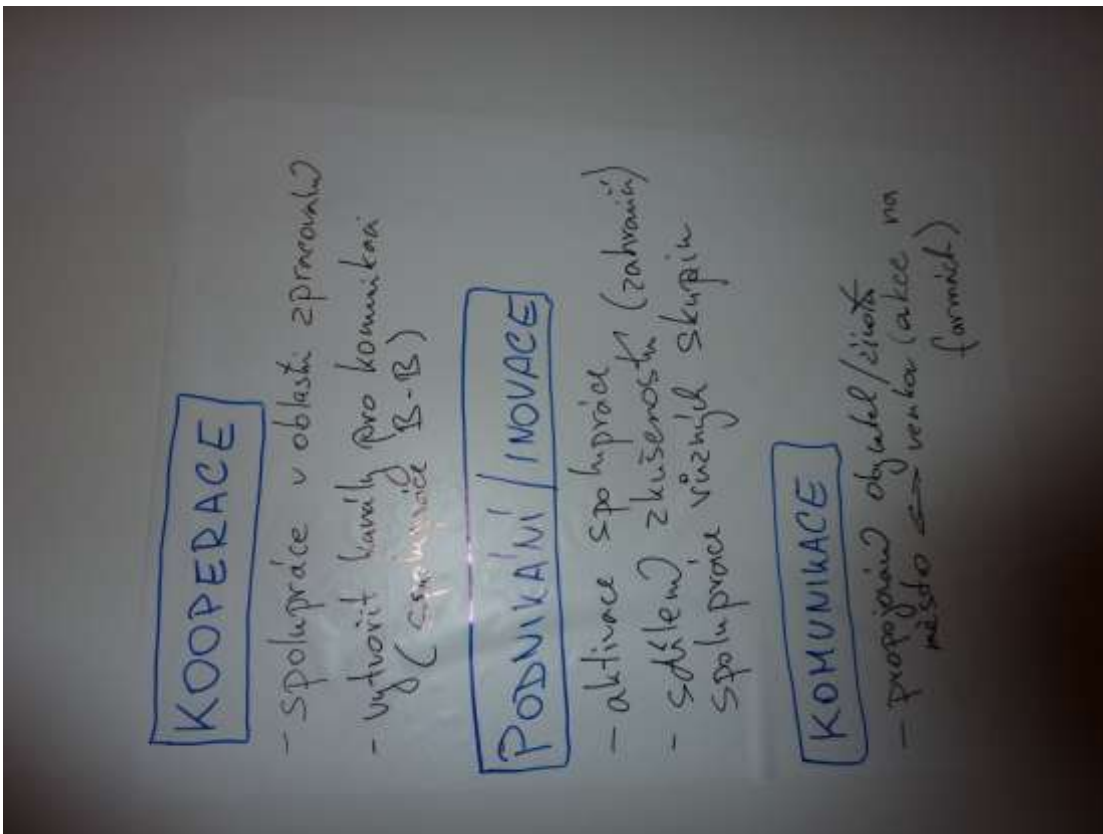
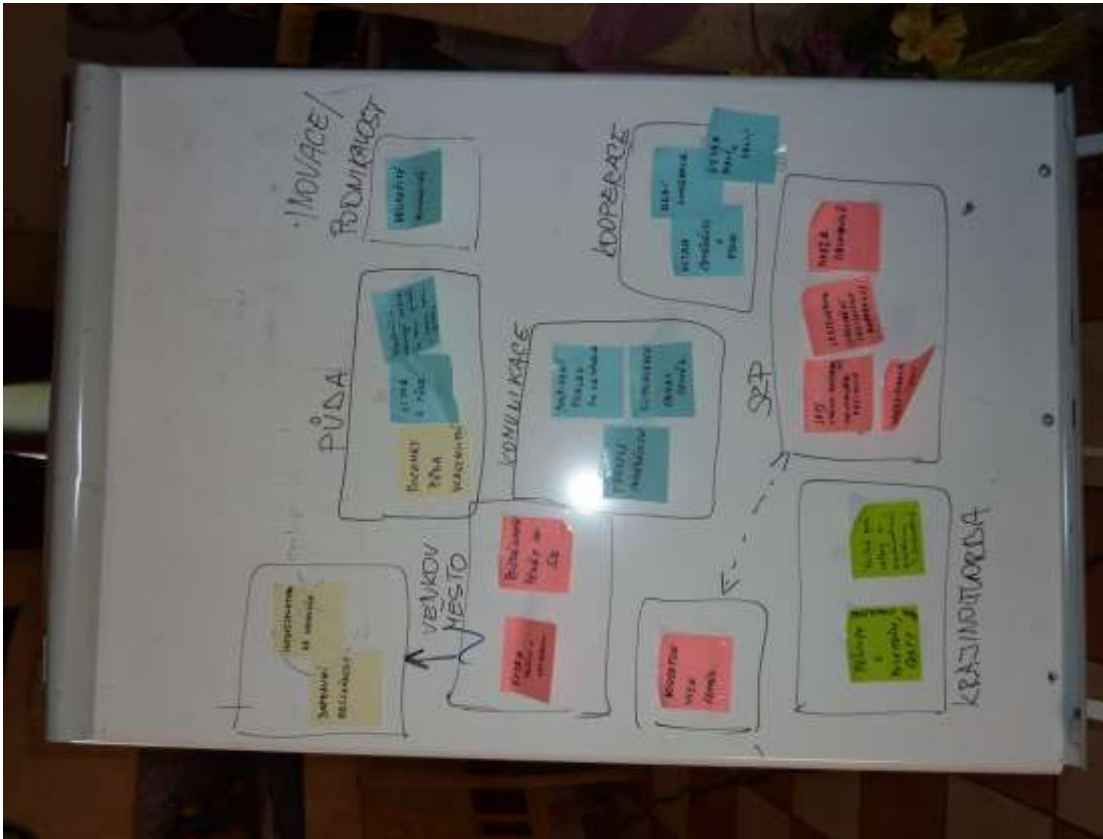
- sdílení zkušeností (exkurze za příklady dobré praxe, včetně zahraničí)
- aktivace spolupráce zemědělci – obce, případně další subjekty
- tematické pracovní skupiny

3. **Komunikace**

- propojování zemědělců s obyvateli, stejně jako propojování venkova s městem – podpora konání akcí na farmách

Při zohlednění výsledků jednání PS Zemědělství a výstupů Analýzy zemědělského podnikání by bylo vhodné podporovat následující aktivity:

1. **Investice do zemědělské prvovýroby, se zaměřením na podporu budování pastevních areálů, pořízování technologií pro živočišnou výrobu a mechanizace pro ŽV i RV** – podpora stabilizace zemědělské výroby, jako základní podnikatelské činnosti zemědělských podnikatelů a podpora způsobů zemědělského hospodaření šetrných ke krajině – požadavek PS Životní prostředí)
2. **Zpracování vlastní produkce** (investice do technologií a budov) – vzhledem k omezeným podmínkám nákupu, či nájmu zemědělské půdy, je zpracování produkce jednou z možností rozvoje podnikání
3. **Aktivity získávání a sdílení zkušeností pro podporu inovací a rozvoj spolupráce**
4. **Aktivity posilování komunikace zemědělců s místními obyvateli a venkova s městem při zapojení zemědělců**

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS svatého Jana z Nepomuku, OPTP 2007 – 2013, číslo projektu CZ.1.08/3.2.00/14.00200

